

Erken het verschil tussen moslims en niet-moslims

NRC 16-09-2004

De dramatische gebeurtenissen van 11 september hebben versneld wat al gaande was tussen moslims en niet-moslims. Veel ongenoegen en weerstand tegen islamitische migranten bij inwoners van westerse landen is in de loop der jaren gestaag toegenomen. Politiek Nederland heeft een beleid gevoerd dat deze weerstand heeft genegeerd. Het heeft er alle schijn van dat in de politiek angst de boventoon voerde, maar angst verlamt een nuchtere analyse waardoor niet expliciet wordt gemaakt dat mensen verschillen. En daarom wordt nu de constatering dat een verschil in afkomst ten onrechte geassocieerd met het uitspreken van een waardeoordeel over mensen.

Het is hoog tijd dat aanvaard wordt dat er verschillen zijn tussen moslims en niet-moslims. Verder moet expliciet (in de praktijk resulteert dit in een gedragsgids) worden gemaakt hoe je met deze verschillen omgaat.

Nederland is een postmoderne samenleving, waar mensen met een premoderne achtergrond en zij die een moderne achtergrond hebben, naast elkaar leven. Complexiteit en verwarring liggen daarbij op de Loer. Het cruciale kenmerk van premoderniteit is armoede. Wie arm is, moet zien te overleven waarbij de regels van de wet niet al te nauw worden genomen. Armoede kweekt een mentaliteit van 'straatvechten', geen gewaardeerde eigenschap in een welvarende omgeving.

Op dit moment behoort volgens VN-ontwikkelingsorganisatie United Nations Development Program ongeveer de helft van de armste landen tot de Islamitische Conferentie Organisatie (ICO), is 70 procent van de vluchtelingen in de wereld moslim en zal het aantal inwoners in de Arabische landen toenemen van 280 miljoen naar 410 miljoen en mogelijk tot bijna 460 miljoen in 2020.

In het licht van deze groeiende

moslimpopulatie is het van het grootste belang een reëel beeld te schetsen van de (potentiële) migranten uit dit werelddeel, zonder vrees, zonder taboe. De verschillen tussen hen en hun (beoogde) nieuwe verblijfplaatsen in het Westen, zijn zo immens, dat het beter is, ons van deze verschillen bewust te worden waardoor de eerdergenoemde angst kan worden ontkracht.

Volgens Abdelwahed Belkeziz, secretaris-generaal van de ICO vloeien veel van de problemen van moslims voort uit de marginalisering van vrouwen. Een andere vooraanstaande moslimleider, president Pervez Musharraf van Pakistan, zei: „Bij de gedachte aan de rol van de moslims in de huidige wereld breekt mijn hart. We zijn ver achtergebleven in sociale, morele en economische ontwikkeling (...) en hebben geweigerd van anderen te leren of iets over te nemen. We moeten de barre realiteit onder ogen zien.”

Inderdaad. Ook wij hebben goede en minder goede kanten. Maar

Angst voor 'de ander' is de slechtste raadgever

zij ook. De feiten negeren, verbloemen, uit angst, naïviteit of misplaatste politieke correctheid, helpt niemand. Noch moslims noch de ontvangende landen en hun bevolkingen zijn hierbij gebaat. Krenen als 'de moslim bestaat niet' zijn misleidend. Dé koran bestaat en dé gelovige moslim gelooft in dé koran.

De vuistregel voor de goede richting is eenvoudig. Erkennen en onderkennen is de noodzakelijke voorwaarde voor verbetering en vooruitgang. De juiste kennis en het goede inzicht in die verschillen is de volgende vereiste stap in de richting voor een leefbare samenleving. Het gaat om het scenario: naast (en niet langs) elkaar bestaan van verschillende mensen en verschillende culturen en werken aan een draaglijke *modus vivendi*.

David Pinto is hoogleraar/directeur van het intercultureel instituut (ICI) in Amsterdam. Binnenkort verschijnt van hem 'De wereld van Pinto - Gedragsgids voor het nieuwe Nederland.'